

Perspektivering som skrivehandling

Skrivehandlingen at perspektivere peger ud af selve teksten. At perspektivere vil sige at trække tråde til noget eller at sætte én ting i forhold til noget andet. F.eks. at sætte sin tekst op imod en anden tekst, en diskussion, et tema, en genre etc.. Formålet er derfor at sætte en sag, et emne eller en tekst i forhold til noget andet. Når man perspektiverer, bevæger man sig altså uden for teksten, og sætter den ind i en større sammenhæng.

Når der står i jeres opgavehæfte, at I skal '*perspektivere til hæftets overordnede tema*', er det et krav som læser forventer at I opfylder. Det er derfor vigtigt, at I lærer at inddrage hæftets tema i jeres opgavebesvarelser. Formuleringen er netop anvendt for at lede jeres opmærksomhed hen på opgavehæftets tema, så I bruger det aktivt. Der skal derfor *ikke* perspektiveres til litteraturhistoriske perioder, andre tekster af samme forfatter eller lignende, men derimod til hæftets overordnede tema. Dette kan f.eks. være udkantsområder. Husk derfor at læse, hvad opgaven beder jer om.

Det er vigtigt, at I har overvejet emnet grundigt – der skal ikke stå at emnet ikke passer til teksten! Teksten er udvalgt netop fordi den passer til jeres tema – så overvej grundigt, hvordan I kan inddrage det. Brug manchetten i starten af opgaven og træk på temaet i hele jeres opgave, men især i perspektiveringen er det vigtigt at inddrage temaet.

Her følger et eksempel på en perspektivering:

”Den gamle mand er til slut helt alene med sin alkoholflaske i snevejret. Ingen hjælper ham, og det er den egoisme og svigt af de svage i samfundet, som Harald Herdal vil kritisere i sin tekst. Teksten er fra 1933, men vi har også hjemløse i Nuuk i 2013. Nogle af dem er også alkoholikere og kan ikke passe et arbejde eller betale for et sted at bo. Kommunen betaler for en lejlighed med plads til at 8-10 hjemløse kan sove der, men hvad med dem, som der ikke er plads til. De sover i opgange og under joller i havnen og prøver at overleve. Jeg synes det er trist, at mennesker i Grønland i dag lever som manden i Harald Herdals tekst. Men måske er det deres egen skyld? Har de virkelig virkelig prøvet at droppe sprutten? Eller har de måske vænnet sig til at leve på den måde? Alkohol giver mange problemer i Grønland.....”

(elevstil, 2013)

Det er altså det overordnede tema, som skal stå i centrum for perspektiveringen, og dette gælder for så vidt alle opgavetyperne.

I kan også lave nogle mere traditionelle perspektiveringer, hvor f.eks. uddraget af Kim Leines *"Profeterne i Evighedsfjorden"* sættes i relation til det øvrige forfatterskab eller tendenser i nutidens danske litteratur – men det bør være det overordnede tema (udkantsområder i dette tilfælde), som sætter rammen for perspektiveringen. Dette forsøges i nedenstående eksempel:

"Morten Falck møder ikke grønlænderne på en åben måde. Han ser på kulturen udefra og er på den måde i udkanten af samfundet. Vi har i klassen læst uddrag af en anden roman af Kim Leine, jeg husker ikke hvad den hed, men her var hovedpersonen også en dansk outsider, som bare udnyttede de grønlandske kvinder, han var sammen med. Det er dog ikke alle danskere, som bare er i udkanten af det grønlandske samfund. Mange gifter sig og får familie og lever helt normalt i Grønland....."

(elevstil, 2013)

Formuleringer der kan hjælpe jer i gang:

- Hvis man perspektiverer teksten til...
- Det overordnede tema kan ses i relation til...
- Jeg vil argumentere for, at teksten...
- I det overordnede tema blev der spurgt om....
- Jeg mener at teksten....
- Osv.

Eller I kan starte som i ovenstående eksempler og tage mere direkte udgangspunkt i den tekst som I arbejder med, og bruge f.eks. de personer, forfatterne eller emner som optræder i teksterne til at komme i gang med perspektiveringen.